İstanbul Finans Merkezinde Hukuk Seçimi

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Genel Kurul (Norm Denetimi)	06.03.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/106	2025/68	7412 s.K. m.2, 7, 805 s.K. m.1, 3, VUK, TTK, Anayasa 2, 10

ÖZET

AYM, İFM katılımcılarına yabancı para ile defter tutma, kendi aralarındaki işlemlerde Türkçe zorunluluğundan muafiyet ve özel hukuk işlemlerinde serbest hukuk seçimi tanıyan 7412 s.K. m.7'yi, çerçevesi kanunda çizildiği ve ayrım nesnel olduğu için oybirliğiyle Anayasa'ya uygun buldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/istanbul-finans-merkezi-dil-hukuk-secimi-aym-2025-68/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 2022/106 · Karar Sayısı: 2025/68 · Karar Tarihi: 6/3/2025 · R.G. Tarih-Sayı: 4/6/2025-32920

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri (131 milletvekili)

İPTAL DAVASININ KONUSU: 22/6/2022 tarihli ve 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu’nun 7. maddesinin Anayasa’nın Başlangıç kısmı ile 2., 3., 6., 7., 10., 11., 13., 35. ve 48. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun’un iptali talep edilen 7. maddesi şöyledir:

“Ortak düzenlemeler

MADDE 7- (1) Katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesi ve düzenlenebilmesine ilişkin olarak, 4/1/1961 tarihli ve 213

sayılı Vergi Usul Kanunu ile 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine bağlı olmaksızın düzenleme yapmaya Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(2) Katılımcıların kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenlenen her nevi muamele, mukavele ve muhabere hakkında 10/4/1926 tarihli ve 805 sayılı İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanunun 1 inci ve 3 üncü maddeleri uygulanmaz.

(3) Katılımcıların kendi aralarında İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında, katılımcıların faaliyetlerinin tabi olduğu mevzuata aykırı olmaması kaydıyla, özel hukuka tabi olarak yaptıkları her nevi işlem ve sözleşmelerde serbestçe hukuk seçimi yapılabilir.

(4) En az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri hakkında da bu madde hükümleri uygulanır."

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca 8/9/2022 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, dava konusu kanun hükmü, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. (1) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

3. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralda Hazine ve Maliye Bakanlığına (Bakanlık) verilen yetkinin sınırsız ve belirsiz olduğu, bu nedenle kuralın belirlilik, öngörülebilirlik ve yasama yetkisinin devredilmezliği ilkeleriyle bağdaşmadığı, İstanbul Finans Merkezinde (İFM) faaliyet gösteren şirketlere yabancı para birimiyle defter tutma imkânının sağlanmasının, kayıtlarını Türk lirası ile tutmak zorunda olan şirketler yönünden dezavantaj oluşturduğu ve bu durumun eşitlik ilkesiyle çeliştiği, aynı zamanda mülkiyet hakkını ve sözleşme özgürlüğünü ihlal ettiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 7., 10., 13., 35. ve 48. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. Anayasa'nın 7. maddesinde "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez." denilmektedir. Yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması ve bu yetkinin devredilememesi, kuvvetler ayrılığı ilkesinin bir gereğidir. Bu hükme yer veren Anayasa'nın 7. maddesinin gerekçesinde yasama yetkisinin parlamentoya ait olması "demokrasi rejimini benimseyen siyasi rejimlerde kaçınılmaz bir durum" olarak nitelendirilmiştir. Ayrıca gerekçede "Millet adına kanun koyma yetkisini yasama meclisi yerine getirir. Bu yetki devredilemez. Ancak, Anayasanın 99 ve 129 uncu maddeleri hükümleri saklıdır."

denilmek suretiyle bu ilkenin anlamı ve istisnaları belirtilmiştir. Madde gerekçesinden de anlaşılacağı üzere yasama yetkisinin devredilemezliği, esasen kanun koyma yetkisinin TBMM dışında başka bir organca kullanılamaması anlamına gelmektedir. Anayasa'nın 7. maddesi ile yasaklanan, kanun yapma yetkisinin devredilmesidir (AYM, E.2011/42, K.2013/60, 9/5/2013; E.2021/73, K.2022/51, 21/4/2022, § 15).

5. Türevsel nitelikteki düzenleyici işlemler bakımından yürütmenin düzenleme yetkisi; sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle temel ilkeleri belirlenmeksizin ve çerçevesi çizilmeksizin, yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir kanun kuralı ile sınırsız, belirsiz, geniş bir alanın yürütmenin düzenlemesine bırakılması, Anayasa'nın belirtilen maddesine aykırılık oluşturur. Bununla birlikte yasama organının temel ilkeleri ve çerçevesi kanunla belirlendikten sonra uzmanlık ve idare tekniğine ilişkin hususları yürütmeye bırakması, yasama yetkisinin devri olarak yorumlanamaz (AYM, E.2011/42, K.2013/60, 9/5/2013; E.2019/36, K.2021/15, 4/3/2021, § 57).

6. Anayasa’nın açıkça kanunla düzenlenmesini öngörmediği konularda kanunda genel ifadelerle düzenleme yapılarak ayrıntıların düzenlenmesinin yürütmenin türevsel nitelikteki düzenleyici işlemlerine bırakılması mümkündür. Anayasa’da münhasıran kanunla düzenleme yapılması öngörülmeyen konularda yasamanın asliliği ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri haricinde geçerli olan yürütmenin türevselliği ilkeleri gereği idari işlemlerin kanuna dayanması zorunluluğu vardır. Ancak bu durumda kanunda belirlenmesi gereken çerçeve, Anayasa’nın kanunla düzenlenmesini öngördüğü durumdakinden çok daha geniş olabilecektir. (AYM, E.2018/91, K.2020/10, 19/2/2020, § 110; E.2019/36, K.2021/15, 4/3/2021, § 56).

7. Dava konusu kuralda katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesi ve düzenlenebilmesine ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine bağlı olmaksızın düzenleme yapmaya Bakanlık yetkili kılınmıştır.

8. Kuralla Bakanlığın yetkilendirildiği düzenleme alanının katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesi ve düzenlenebilmesine ilişkin olduğu açıktır. Başka bir ifadeyle Bakanlık, katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ve düzenleyecekleri belgeler ile ilgili olarak ancak bunların yabancı para birimiyle tutulabilmesine ve düzenlenebilmesine ilişkin düzenleme yapma konusunda yetkili kılınmıştır.

9. Ayrıca 7412 sayılı Kanun’un “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinde katılımcıların, katılımcı belgesi alarak ofis alanında faaliyet gösterecek gerçek ve tüzel kişileri, bunların şubeleri ile temsilciliklerini, adi ortaklıkları, irtibat bürolarını, bölgesel yönetim merkezlerini ve ulusal varlık fonlarını ifade ettiği belirtilmiştir.

10. Bu itibarla kural kapsamında Bakanlığa tanınan yetkinin kullanımıyla ilgili olarak kanunda genel çerçevenin çizildiği, temel esas ve ilkelerin belirlendiği gözetildiğinde kuralda yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırı düşen bir yön bulunmamaktadır.

11. Öte yandan Anayasa'nın 10. maddesinde "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir./ Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz./ Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malûl ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz./ Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz./ Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." denilmek suretiyle kanun önünde eşitlik ilkesine yer verilmiştir.

12. Anayasa'nın anılan maddesinde belirtilen kanun önünde eşitlik ilkesi ise hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı; aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, kişilere ayrım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak kanun karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez (AYM, E.2017/47, K.2017/84, 29/3/2017, § 18; E.2020/95, K.2022/3, 26/1/2022, § 25).

13. Eşitlik ilkesi yönünden yapılacak anayasallık denetiminde öncelikle Anayasa'nın 10. maddesi çerçevesinde aynı ya da benzer durumda bulunan kişilere farklı muamele yapılıp yapılmadığı tespit edilmeli, bu bağlamda aynı ya da benzer durumdaki kişiler arasında farklılık gözetilip gözetilmediği belirlenmelidir. Yapılacak bu belirlemenin ardından ise farklı muamelenin nesnel ve makul bir temele dayanıp dayanmadığı ve ölçülü olup olmadığı hususları irdelenmelidir. Ölçülülük ilkesi, amaç ve araç arasında hakkaniyete uygun bir dengenin bulunması gereğini ifade eder. Diğer bir ifadeyle bu ilke, farklı muamelenin öngörülen objektif amaç ile orantılı olmasını gerektirmektedir (AYM, E.2016/205, K.2019/63, 24/7/2019, § 65; E.2021/1, K.2021/32, 29/4/2021, § 32).

14. İFM'de faaliyet gösteren katılımcılar ile aynı alanda faaliyet, hizmet ve işlem yürüttükleri hâlde bu yerde katılımcı olmamaları nedeniyle faaliyet gösteremeyenlerin karşılaştırma yapılmaya müsait olacak şekilde benzer durumda oldukları, bu yönüyle tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesi ve düzenlenebilmesi yönünden kuralla farklılık yaratıldığı anlaşılmaktadır.

15. Anılan Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Kanun'un amacının Türkiye Cumhuriyeti'nin finansal rekabet gücünü uluslararası alanda artırmak, finansal piyasalar ile ürün ve hizmetlerin gelişmesine ve derinleşmesine katkıda bulunmak, uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonu güçlendirmek ve bu sayede İFM'nin önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir.

16. Kuralla katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesine ve düzenlenebilmesine imkân tanınmak suretiyle söz konusu amaç çerçevesinde İFM'nin diğer finans merkezleri ile rekabet edebilmesinin ve uluslararası

yatırımcıların ülke ekonomisine dâhil edilmesinin hedeflendiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla İFM'de katılımcı olarak yer alanlar ile almayanlar arasında yapılan ayrımın nesnel ve makul bir temele dayandığı, ayrıca söz konusu amaca ulaşmak bakımından oluşturulan farklılığın ölçüsüz bir yönünün bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

17. Açıklanan nedenle kural, Anayasa'nın 7. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 7. ve 10. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

Kuralın Anayasa'nın 13., 35. ve 48. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

B. (2) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

18. 7412 sayılı Kanun'un 7. maddesinin dava konusu (2) numaralı fıkrasında katılımcıların kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenlenen her nevi muamele, mukavele ve muhabere hakkında 10/4/1926 tarihli ve 805 sayılı İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun'un 1. ve 3. maddelerinin uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

19. Anılan Kanun'un 1. maddesinde Türk tabiiyetindeki her tür şirket ve müesseselerin Türkiye sınırları içindeki her nevi muamele, mukavele, muhabere, hesap ve defterlerini Türkçe tutmak zorunda oldukları düzenlenmiştir.

20. Kanun'un 2. maddesi yabancı şirket ve müesseseler bakımından bu zorunluluğun Türk tabiiyetindeki kurum, kuruluşlar ve diğer kişilerle aralarındaki haberleşme, işlem ve görüşmeler ile devlete ibraz etmekle yükümlü oldukları evrak ve defterler yönünden geçerli olduğunu hükme bağlamıştır.

21. 3. maddede yabancı şirket ve müesseselerin aynı hususta Türkçeden başka bir dili ilave olarak kullanabilecekleri, farklı dillerde birden fazla nüsha düzenlenmesi hâlinde aralarından Türkçe düzenlenmiş belgenin esas alınacağı ve sorumlu imzaların Türkçe hazırlanmış olan metnin altına atılmasının zorunlu olduğu belirtilmiş; bu zorunluluğa rağmen imzanın diğer dilde yazılmış olan kısım veya nüshaya atılmış olması hâlinde Türkçe nüshanın geçerli olacağı düzenlenmiştir.

22. Dava konusu kuralla katılımcıların Türk veya yabancı olup olmadığına bakılmaksızın kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetleri kapsamında düzenledikleri muamele, mukavele ve muhabereler 805 sayılı Kanun'un anılan maddeleri kapsamı dışında bırakılmaktadır. Dolayısıyla Türk tabiiyetindeki katılımcıların kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenleyecekleri her nevi muamele, mukavele ve muhabereyi Türkçe yapmak zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak Türk tabiiyetindeki katılımcıların katılımcı olmayanlar ile İFM dışında yaptıkları faaliyetler çerçevesindeki muamele, mukavele ve muhabere ile bu kapsamdaki hesap ve defterlerini Türkçe tutma zorunlulukları devam etmektedir. Ayrıca kurala göre katılımcılardan

yabancı olanların Türkçe dışında başka bir dilde düzenleyecekleri muamele, mukavele ve muhabereler de geçerli kabul edilecektir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

23. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla İFM'de faaliyet gösteren şirketlerin defter ve kayıtlarını Türkçe dışında istedikleri dilde tutabilmelerine imkân tanındığı, tutulması zorunlu defterlerin, sözleşmelerin ve diğer kayıtların hangi dillerde tutulabileceğine, birden fazla dilde kayıt tutulup tutulamayacağına ve uyuşmazlık hâlinde hangi dildeki kayıtların esas alınacağına dair belirliliğin olmadığı, bu durumun defter, kayıt ve belgelerin denetim imkânını ortadan kaldırdığı, yürütme organına bu konuda çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisinin tanındığı, belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 3. ve 7. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

24. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

25. Anayasa'nın anılan maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri belirliliktir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması koşuluyla mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleriyle de hukuki belirlilik sağlanabilir. Esas olan, muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini mümkün kılacak bir normun varlığıdır.

26. Kuralda İFM'de katılımcı sıfatıyla faaliyet gösterenler için öngörülen istisnanın kapsam ve sınırlarının açık ve net olarak düzenlendiği gözetildiğinde kuralın belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.

27. Öte yandan hukuk devleti ilkesi gereğince kanunların kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması gerekir. Anayasa Mahkemesince kamu yararı konusunda yapılacak inceleme, kanunun kamu yararı amacıyla yapılıp yapılmadığının araştırılmasıyla sınırlıdır. Anayasa'nın çeşitli hükümlerinde yer alan kamu yararı kavramının Anayasa'da bir tanımı yapılmamıştır. Ancak Anayasa Mahkemesinin kararlarında da belirtildiği gibi kamu yararı; bireysel, özel çıkarlardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yarardır. Kamu yararı düşüncesi olmaksızın yalnız özel çıkarlar için veya sadece belirli kişilerin yararına kanun hükmü konulamaz. Böyle bir durumun açık bir biçimde ve kesin olarak saptanması hâlinde söz konusu kanun hükmü Anayasa'nın 2. maddesine aykırı düşer. Açıklanan istisnai hâl dışında bir kanun hükmünün gereksinimlere uygun olup olmadığı, hangi araç ve yöntemlerle kamu yararının sağlanabileceği kanun koyucunun takdirinde olduğundan bu kapsamda kamu yararı değerlendirmesi yapmak anayasa yargısıyla bağdaşmaz (AYM, E.2020/53, K.2021/55, 14/7/2021, § 23).

28. 7412 sayılı Kanun'un amacı Türkiye Cumhuriyeti'nin finansal rekabet gücünü uluslararası alanda artırmak, finansal piyasalar ile ürün ve hizmetlerin gelişmesine ve derinleşmesine katkıda bulunmak, uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonu güçlendirmek ve bu sayede İFM'nin önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamaktır. Dava konusu kuralla 7412 sayılı Kanun'un amacına uygun olarak katılımcılara kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenledikleri her nevi muamele, mukavele ve muhabere hakkında Türkçe dışında başka bir dil kullanma imkânı tanınmasının kamu yararı amacına yönelik olmadığı söylenemez.

29. Bu itibarla hukuki belirlilik ilkesine aykırı olmayan ve kamu yararı amacına yönelik ihdas edildiği anlaşılan kuralın hukuk devleti ilkesiyle çelişen bir yönü bulunmamaktadır.
30. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 3. ve 7. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

C. (3) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

31. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralda yabancılık unsuru taşıyan bir hukuki muamele olmadığı hâlde İFM'de faaliyet gösteren iki Türk şirketinin aralarında yabancı bir ülke hukukunun uygulanmasını istemesine imkân tanındığı, bu durumun devletin egemenlik yetkisiyle bağdaşmadığı, ayrıca kuralda hangi hukukun hangi koşullarda seçilebileceğine dair hiçbir ilkeye yer verilmediği, bu durumun belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerini ihlal ettiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

32. Kural, katılımcıların kendi aralarında İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında, katılımcıların faaliyetlerinin tabi olduğu mevzuata aykırı olmaması kaydıyla özel hukuka tabi olarak yaptıkları her nevi işlem ve sözleşmelerde serbestçe hukuk seçimi yapabileceklerini öngörmektedir.

33. Kuralla İFM'de faaliyet gösteren katılımcılara tanınan serbest hukuk seçimi imkânı sınırsız bir şekilde düzenlenmemiştir Buna göre katılımcıların serbestçe hukuk seçimi yapabilmeleri için bu işlem ve sözleşmelerin, kendi aralarında İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında olması, tabi oldukları mevzuata aykırı olmaması ve özel hukuka tabi olması gerekmektedir. Bu bağlamda katılımcıların kendi aralarında olmayan, kendi aralarında olsa dahi İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında bulunmayan, özel hukuk alanı dışında kalan, özel hukuk alanında olsa dahi faaliyetlerinin tabi oldukları mevzuata aykırı olan işlem ve sözleşmelerinin kural kapsamında olmayacağı açıktır.

34. 7412 sayılı Kanun'un "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında finansal faaliyet, hizmet ve işlemlerin hangi mevzuat kapsamında gerçekleştirileceği belirtilmiştir. Buna göre katılımcıların kendi aralarında İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında, özel hukuka

tabi olarak yaptıkları her nevi işlem ve sözleşmelerde serbestçe hukuk seçimi yapmaları ancak anılan fıkrada kapsamı belirtilen mevzuata aykırılık olmaması kaydıyla geçerli olacaktır.

35. 7412 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'ya uygunluk denetiminde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

36. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 6. ve 11. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

Ç. (4) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

37. Dava dilekçesinde özetle; 7412 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarına yönelik olarak ileri sürülen gerekçelerle kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 3., 6., 7., 10., 11., 13., 35. ve 48. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

38. Dava konusu kuralda en az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri hakkında da 7412 sayılı Kanun'un 7. madde hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

39. Anılan Kanun'un "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (d) alt bendinde katılımcının, katılımcı belgesi alarak ofis alanında faaliyet gösterecek gerçek ve tüzel kişileri, bunların şubeleri ile temsilciliklerini, adi ortaklıkları, irtibat bürolarını, bölgesel yönetim merkezlerini ve ulusal varlık fonlarını ifade ettiği belirtilmiştir. Buna göre bölgesel yönetim merkezlerinin katılımcı tanımı içinde yer aldığı açıktır.

40. Kuralda ise kanun koyucu bazı katılımcıların kendi içlerinde hazine ve finans işlemlerini yürütmek üzere ayrı yönetim merkezleri kurduğunu dikkate alarak bölgesel hazine ve finans yönetim merkezlerini ayrıca belirtmiş, bu merkezleri de Kanun'un 7. maddesinde düzenlenen ortak hükümler kapsamına dahil etmiştir. Ayrıca daha ciddi uluslararası muhatapların varlığının sağlanması amacıyla bölgesel hazine ve finans yönetim merkezleri hakkında bu madde hükümlerinin uygulanabilmesi için katılımcıların en az üç ülkede aktif olarak faaliyet göstermesi şartının öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

41. 7412 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarının Anayasa'ya uygunluk denetimlerinde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

42. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 7. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 3., 6., 11., 13., 35. ve 48. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

43. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralın uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

22/6/2022 tarihli ve 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu'nun 7. maddesine yönelik iptal talebi 6/3/2025 tarihli ve E.2022/106, K.2025/68 sayılı kararla reddedildiğinden bu maddeye ilişkin yürürlüğün durdurulması talebinin REDDİNE 6/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

22/6/2022 tarihli ve 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu'nun 7. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE 6/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.